

Euroopa Ülemkogu

Brüssel, 26. juuni 2025
(OR. en)

EUCO 12/25

CO EUR 10
CONCL 4

MÄRKUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: Euroopa Ülemkogu kohtumine (26. juuni 2025)
– Järeldused

Delegatsioonidele edastatakse järeldused, mis Euroopa Ülemkogu võttis vastu eespool nimetatud kohtumisel.

Euroopa Ülemkogu tähistab Schengeni lepingu allkirjastamise 40. aastapäeva ja rõhutab, et Schengeni ala on üks Euroopa peamisi saavutusi, mis toetab liikumisvabadust, suurendab julgeolekut ning edendab piiriülest elu ja ühtset turgu.

Euroopa Ülemkogu tähistab kolme olulist versta posti Euroopa Liidu ajaloos: Hispaania ja Portugal allkirjastasid oma ühinemislepingu 40 aastat tagasi, Austria, Rootsi ja Soome ühinesid 30 aastat tagasi ning Bulgaaria ja Rumeenia allkirjastasid oma ühinemislepingu 20 aastat tagasi. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et laienemine on oluline geostrateegiline investeering rahusse, julgeolekusse, stabiilsusesse ja heaolusse.

*

* *

I. UKRAINA

1. Euroopa Ülemkogu pidas arvamuste vahetuse Ukraina presidendi Volodõmõr Zelenskõiga.
2. Euroopa Ülemkogu arutas viimatisi arenguid seoses Ukrainaga. Dokumendis EUCO 16/25 esitatud tekst sai 26 riigipea ja valitsusjuhi kindla toetuse.
3. Euroopa Ülemkogu pöördub selle küsimuse juurde tagasi oma järgmisel kohtumisel.

II. LÄHIS-IDA

4. Tuletades meelde oma varasemaid järeldusi, käsitles Euroopa Ülemkogu olukorda ja viimatisi arenguid Lähis-Idas, eelkõige katastroofilist humanitaarolukorda Gazas ja viimaseid sündmusi seoses Iraaniga.

5. Euroopa Ülemkogu kutsub üles viivitamatule relvarahule Gazas ja kõigi pantvangide tingimusteta vabastamisele, mis viiks vaenutegevuse püsiva lõpetamiseni. Ülemkogu mõistab hukka raske humanitaarolukorra Gazas ning vastuvõetamatult suure tsiviilohvrite arvu ja ulatusliku nälja. Euroopa Ülemkogu kutsub Iisraeli üles täielikult lõpetama Gaza blokaadi, võimaldama humanitaarabi viivitamatut ja takistamatut pääsu Gazasse ning selle katkematut ja piisavat jagamist kogu Gazas ning võimaldama ÜRO-l ja selle asutustel ning humanitaarabiorganisatsioonidel teha sõltumatut ja erapooletut tööd elude päästmiseks ja kannatuste vähendamiseks. Iisrael peab täielikult täitma rahvusvahelisest õigusest, kaasa arvatud rahvusvahelisest humanitaarõigusest tulenevaid kohustusi. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, kui oluline on tagada alati kõigi tsiviilisikute, sealhulgas humanitaartöötajate, ning ühtlasi tsiviiltaristu, sealhulgas meditsiinirajatiste, koolide ja ÜRO ruumide kaitse. Ülemkogu peab kahetsusväärseks Hamasi keeldumist veel kinnihoitavate pantvangide üleandmisest. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks ELi ja Iisraeli assotsieerimislepingu artikli 2 Iisraeli-poolset täitmist käsitleva aruande ning kutsub nõukogu üles asjakohasel juhul jätkama arutelusid järelmeetmete teemal juulis 2025, võttes arvesse olukorra arengut kohapeal.
6. Tuletades meelde oma 17. oktoobri 2024. aasta järeldusi, kordab Euroopa Ülemkogu, et mõistab teravalt hukka selle, et olukord Jordani Läänekaldal, sealhulgas Ida-Jeruusalemmas, on asunike kasvanud vägivalla, ebaseaduslike asunduste laiendamise ja Iisraeli sõjalise operatsiooni tulemusel veelgi eskaleerunud. Ülemkogu kordab oma üleskutset nõukogule jätkata tööd edasiste piiravate meetmetega äärmuslastest asunike ning neid toetavate üksuste ja organisatsioonide vastu. Euroopa Ülemkogu kutsub üles jätkama tööd Hamasi vastu suunatud piiravate meetmetega.

7. Euroopa Liit on jätkuvalt kindlalt pühendunud kestvale ja püsivale rahule, mille aluseks on kahe riigi kooseksisteerimisel põhinev lahendus. Euroopa Liit on valmis andma oma panuse kõikidesse selle lahenduse saavutamiseks tehtavatesse jõupingutustesse ning kutsub kõiki osapooli üles hoiduma tegevusest, mis selle saavutamist takistab. EL jätkab selle eesmärgi saavutamiseks koostööd piirkondlike ja rahvusvaheliste partneritega. Euroopa Liit jätkab Palestiina omavalitsuse ja tema reformikava toetamist. Euroopa Ülemkogu jääb ootama peatset rahvusvahelist kõrgetasemelist konverentsi Palestiina küsimuse rahumeelseks lahendamiseks ja kahe riigi kooseksisteerimisel põhineva lahenduse rakendamiseks.

Iraan

8. Euroopa Liit on endiselt kindlalt pühendunud rahule, julgeolekule ja stabiilsusele Lähis-Idas. Euroopa Ülemkogu väljendab heameelt vaenutegevuse lõpetamise üle ning kutsub kõiki osapooli tungivalt üles järgima rahvusvahelist õigust, ilmutama vaoshoitust ning hoiduma uue eskaleerumiseni viia võivast tegevusest. Euroopa Liit on alati olnud selgelt seisukohal, et Iraanil ei tohi kunagi lubada tuumarelva omandada ning et Iraan peab täitma oma õiguslikult siduvaid tuumarelva leviku tõkestamise lepingu kohaseid tuumaenergiaalaste kaitsemeetmetega seotud kohustusi. Euroopa Liit toetab jätkuvalt kõiki diplomaatilisi jõupingutusi pingete vähendamiseks ja Iraani tuumaküsimusele jätkusuutliku lahenduse leidmiseks, milleni on võimalik jõuda üksnes läbirääkimiste teel.

Süüria

9. Euroopa Ülemkogu väljendab heameelt Süüria vastu suunatud majandussanktsioonide hiljutise tühistamise üle osana Euroopa Liidu järkjärgulisest ja tagasipööratavast lähenemisviisist. Ülemkogu tuletab meelde, kui oluline on rahumeelne ja kaasav üleminek Süürias ilma kahjuliku välissekkumiseta, mis tahes etnilise ja usulise taustaga süürlaste õiguste kaitse ilma diskrimineerimiseta ning üleminekuperioodi õigusemõistmine ja lepitus. Euroopa Ülemkogu mõistab hukka hiljutise terrorirünnaku Damaskuses Mar Eliase kirikus ja kutsub üles selle toimepanijad vastutusele võtma. Kooskõlas rahvusvahelise õigusega tuleks täielikult austada Süüria sõltumatust, suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust turvalistes piirides.

Liibanon

10. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas Euroopa Liidu toetust Liibanoni rahvale ning väljendab heameelt uute ametivõimude pingutuste üle stabiliseerida riigi majanduslikku ja julgeolekuolukorda. Ülemkogu toetab Liibanoni riigi suveräänsust ja territoriaalset terviklikkust ning tuletab meelde Liibanonis viibivate ÜRO ajutiste vägede (UNIFIL) olulist stabiliseerivat rolli Lõuna-Liibanonis. Euroopa Ülemkogu kordab oma üleskutset kõikidele pooltele 27. novembri 2024. aasta relvarahukokkuleppe tingimuste täitmiseks ning ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1701 rakendamiseks.

III. EUROOPA KAITSE JA JULGEOLEK

11. Tuletades meelde oma 6. märtsi 2025. aasta järeldusi, kordab Euroopa Ülemkogu, et Euroopa peab muutuma suveräänsemaks, võtma oma kaitse eest suurema vastutuse ning olema paremini ettevalmistatud selleks, et autonoomselt ja koordineeritult tegutseda ja tulla toime vahetute ja tulevaste väljakutsete ja ohtudega 360 kraadi lähenemisviisi abil. Venemaa Ukraina-vastane agressioonisõda ja selle tagajärjed Euroopa ja ülemaailmsele julgeolekule muutavas keskkonnas kujutavad endast Euroopa Liidu jaoks eksistentsiaalset väljakutset. Et saavutada oma eesmärk suurendada järgmise viie aasta jooksul otsustavalt Euroopa kaitsevalmidust, vaatas Euroopa Ülemkogu läbi oma varasemate järelduste rakendamisel tehtud edusammud.
12. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas tugevam ja võimekam Euroopa Liit aitab positiivselt kaasa üleilmse ja Atlandi-ülese julgeoleku tagamisele ning täiendab NATOt, mis on NATO liikmeks olevate riikide jaoks endiselt kollektiivkaitse alus.

13. Euroopa Ülemkogu rõhutab vajadust jätkata Euroopa kaitsele ja julgeolekule tehtavate kulutuste märkimisväärtset suurendamist ning koos paremini investeerida, juhtides ühtlasi tähelepanu kohustusele, mille võtsid NATO 2025. aasta juuni tippkohtumisel liikmesriigid, kes kuuluvad ka NATOsse. Euroopa Ülemkogu kutsub liikmesriike üles koordineerima omavahel asjaomaste kohustuste täitmist. Tuletades meelde oma 20. märtsi 2025. aasta järeldusi asjakohaseid rahastamisvõimalusi käsitleva töö jätkamise kohta, vaatas Euroopa Ülemkogu tehtud töö läbi.
14. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu määruse vastuvõtmist, millega luuakse Euroopa julgeolekumeetmete rahastamisvahend (edaspidi „SAFE-rahastamisvahend“), ning riikide vabastusklauslite peatset aktiveerimist stabiilsuse ja kasvu pakti raames. Euroopa Ülemkogu palub kaasseadusandjatel vaadata kiire kokkuleppe saavutamiseks ruttu läbi ettepanek, mis käsitleb kaitseotstarbeliste investeeringute stimuleerimist ELi eelarvest, ning jätkata tööd ettepanekuga, mille eesmärk on käsitleda julgeoleku- ja kaitseküsimusi ühtekuuluvuspoliitika vahehindamise raames, tuletades samal ajal meelde igasuguse sellise vahendite kasutamise vabatahtlikkust. Ülemkogu tuletab meelde, kui oluline on kaasata kaitsetööstuse jaoks erarahastust, tervitab Euroopa Investeeringuspanga sellekohaseid jõupingutusi ning kutsub teda üles jätkama pingutusi oma kaitsetööstusele laenu andmise tavade kohandamiseks, eelkõige jätkates väljajäetud tegevuste loetelu uuesti hindamist ning suurendades julgeoleku- ja kaitsevaldkonnas saadaoleva rahastuse mahtu, kaitstes samas oma tegevust ja rahastamisvõimet.
15. Võttes arvesse pakilist vajadust tugevdada Euroopa kaitsesektori tehnoloogilist ja tööstuslikku baasi kogu liidus, et sel oleks võimalik varustust vajalikus koguses ja kiiremas tempos paremini toota ja tarnida, rõhutab Euroopa Ülemkogu taas, kui oluline on nõudluse koondamine, nõuete ühtlustamine, standardimine ja ühine hankimine ning Euroopa kaitseturu nõuetekohane toimimine ja edasine integreerimine kogu liidus.

16. ELi tasandil kindlaks määratud prioriteetsetes valdkondades tuleb täielikus kooskõlas NATOga kiirendada võimetealast tööd. Euroopa Ülemkogu innustab töötama kiiresti välja ja ellu viima asjakohaseid koostööprojekte, sealhulgas kasutades täiel määral ära SAFE-rahastamisvahendit. Eelkõige väljendab Euroopa Ülemkogu heameelt töö üle, mida on tehtud konkreetsete võimaluste kindlakstegemiseks ja nõudluse koondamiseks Euroopa Kaitseagentuuri raames. Ülemkogu rõhutab, et liikmesriigid peavad Euroopa Kaitseagentuuri, kõrge esindaja ja komisjoni toetusel tööd kiirendama, muu hulgas selleks, et viia ellu kõige edasijõudnumad lühiajalised projektid ja käivitada pikemaajalisi algatusi. Sellega seoses tuleks erilist tähelepanu pöörata strateegilistele võimalditele ja innovatsioonile kaitsevaldkonnas, et kasutada täielikult ära uute tehnoloogiate võimalused.
17. Euroopa Ülemkogu innustab jätkama tööd, et võimaldada Euroopa kaitsetööstusel, sealhulgas VKEdel ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatel, tootmist suurendada. Eeskätt, ja Euroopa kaitsetööstuse programmi käsitleva ettepaneku suhtes nõukogus saavutatud poliitilist kokkulepet silmas pidades, kutsub Euroopa Ülemkogu kaasseadusandjaid tungivalt üles viima läbirääkimised kiiresti lõpule. Ülemkogu innustab neid liikuma ruttu edasi kaitsevalmiduse koondpaketi ettepanekutega.
18. Euroopa Ülemkogu toonitab, et kõigi ELi maismaa-, õhu- ja merepiiride kaitse aitab kaasa kogu Euroopa julgeolekule, eelkõige seoses ELi idapiiriga, pidades silmas Venemaa ja Valgevene põhjustatud ohte.
19. Võttes lisaks arvesse ohte ELi ülejäänud piiridele, rõhutab Euroopa Ülemkogu nende kaitsmise tähtsust.
20. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja kõrget esindajat üles esitama täiendavaid ettepanekuid sõjaväelise liikuvuse tugevdamiseks, võimaldades seeläbi liigutada kaitseotstarbelist varustust ja isikkoosseisu tõhusalt kogu liidus.

21. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluline on koostöö sarnaselt meelestatud partneritega, kellel on meiega ühised välis- ja julgeolekupoliitika eesmärgid. Ülemkogu tervitab sellega seoses ELi hiljutist julgeoleku- ja kaitsepartnerlust Ühendkuningriigi ja Kanadaga.
22. Euroopa Ülemkogu vaatab tehtud edusammud läbi oma 2025. aasta oktoobri kohtumisel ning arutab, millised võiks olla järgmised sammud oma kaitsevalmiduse eesmärgi täitmisel. Ülemkogu kutsub komisjoni ja kõrget esindajat esitama sellealast tegevuskava.
23. Eeltoodu ei mõjuta teatavate liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitika eripära ning võtab arvesse kõigi liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsehuve kooskõlas aluslepingutega.

IV. EL MAAILMAS

24. Euroopa Ülemkogu arutas ettevalmistusi tulevasteks tippkohtumisteks kolmandate riikidega ja suhteid partneritega praegust ülemaailmset poliitilist ja majanduslikku konteksti arvesse võttes.

V. KONKURENTSIVÕIME

25. Euroopa Ülemkogu vahetas arvamusi majanduse arengu üle. Ülemkogu rõhutab, et Euroopa konkurentsivõime hoogustamine ja ühtse turu edasine integreerimine on Euroopa jõukuse ja sotsiaalse mudeli säilitamiseks keskse tähtsusega ning aitavad tugevdada ELi ülemaailmset mõju ja positsiooni etteaimatava ja usaldusväärse partnerina, sealhulgas suurendades euro rahvusvahelist osatähtsust.
26. Tuletades meelde oma 20. märtsi 2025. aasta järeldusi, kutsub Euroopa Ülemkogu üles veelgi suurendama ELi konkurentsivõimet, sealhulgas läbi innovatsiooni ja Euroopa tehnoloogilise juhtpositsiooni edendamise, eelkõige tipptehnoloogia vallas, et kaotada ELi tootlikkuse lõhe, süvendama ühtset turgu ja tugevdama liidu tööstuslikku baasi, tagades võrdsed tingimused.

27. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas pühendumust ühtse turu eesmärkidele ja kordab oma üleskutset kõrvaldada allesjäänud tõkked, eelkõige teenuste ja kaupade, sealhulgas esmatarbekaupade valdkonnas, kaotada killustatus, hoida ära uute tõkete tekkimist ning parandada ühtse turu normide kohaldamist ja täitmise tagamist. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu komisjoni strateegiat ühtse turu lihtsamaks, sujuvamaks ning tugevamaks muutmiseks, samuti ELi idu- ja kasvufirmade strateegiat, ning kutsub üles alustama kiiresti tööd nende rakendamiseks.
28. Euroopa Ülemkogu kinnitab veel kord, et erilist tähelepanu tuleks pöörata traditsiooniliste tööstusharude, eelkõige autotööstuse, laevanduse, lennunduse ja energiamahukate tööstusharude, nagu terase- ja metalli- ning keemiatööstuse ees seisvatele väljakutsetele. Samuti rõhutab ülemkogu, et VKEd jäävad Euroopa majanduslikus ja sotsiaalses struktuuris kesksele kohale. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et tähtis on otsustavalt edendada hoiuste ja investeeringute liitu.
29. Selles kontekstis kutsub Euroopa Ülemkogu nõukogu, komisjoni ja Euroopa Keskpanka, asjakohasel juhul koos eurorühmaga, üles jätkama tööd, et suurendada euro rahvusvahelist osatähtsust, muu hulgas reserv- ja tehinguvääringuna.

30. Euroopa Ülemkogu rõhutab ambitsioonika ja horisontaalselt elluviidava lihtsustamise ja parema õigusloome tegevuskava keskset rolli Euroopa konkurentsivõime tagamisel. Euroopa Ülemkogu toonitab nn lõimitud lihtsuse põhimõtte tähtsust. Sellega seoses tuleb ülemkogu meelde vajadust jätkata jõupingutusi kõigil tasanditel – ELi, riikide ja piirkondade tasandil –, et tagada selge, lihtne, nutikas ning innovatsiooni- ja VKE-sõbralik õigusraamistik, kahjustamata prognoositavust, poliitikaeesmärke ja kõrgeid standardeid. Euroopa Ülemkogu tervitab seni tehtud edusamme ja kutsub kaasseadusandjaid tungivalt üles seda tempot säilitama, et leppida kiiresti kokku komisjoni esitatud lihtsustamispakettides. Ülemkogu tervitab komisjoni kavatsust esitada edasisi algatusi. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni ja kaasseadusandjaid üles vältima ülereguleerimist ja halduskoormuse tekitamist õigusloome- ja rakendamisprotsessis tervikuna.
31. Pidades silmas ülemaailmset ebastabiilsust ja energiaturgudele avalduvat survet ning nende mõju Euroopa konkurentsivõimele, kordab Euroopa Ülemkogu, et oluline on ehitada enne 2030. aastat üles tõeline energialiit koos täielikult integreeritud ja ühendatud ELi energiaturuga, mis tagaks energiasjulgeoleku ja energiasalase vastupanuvõime ning taskukohase ja puhta energia varustuskindluse kõigile liikmesriikidele, sealhulgas tugevate, usaldusväärsete ja kindlate energiasüsteemide ning suurema energiatootmise kaudu.
32. Euroopa Ülemkogu kordab, et Euroopa konkurentsivõime ja strateegilise autonoomia jaoks on tähtis vähendada energiasõltuvust, ning tervitab alates 2022. aastast tehtud edusamme. Sellega seoses rõhutab Euroopa Ülemkogu, kui oluline on varustuskindlus, taskukohasus ja õiguskindlus ning liikmesriikide mureküsimumustega tegelemine solidaarsuse vaimus, sealhulgas eesmärgiga tagada majanduslikult elujõulised alternatiivsed energiatransiiditeed, eeskätt võttes arvesse merepiirita riikide eripära. Euroopa Ülemkogu kutsub komisjoni üles toetama liikmesriike kõnealuste mureküsimumustega tegelemisel ning tervitab komisjoni ja Slovakkia vahel kokku lepitud protsessi, kutsudes teisi liikmesriike üles kokkulepitud eesmärgi toetama, kui see on asjakohane.

33. Euroopa poolaastaga seoses arutas Euroopa Ülemkogu riigipõhiseid koondsoovitusi horisontaalse märkuse alusel.
34. Euroopa Ülemkogu väljendab heameelt, et Bulgaaria on täitnud kõik aluslepingus ette nähtud lähenemiskriteeriumid. Ülemkogu kinnitab komisjoni ettepaneku euro kasutuselevõtmiseks Bulgaarias 1. jaanuaril 2026 ning palub nõukogul võtta kiiresti vastu komisjoni asjakohased ettepanekud.
35. Euroopa Ülemkogu pöördub konkurentsivõime ning rohe- ja digipöörde teema juurde tagasi 2025. aasta oktoobris, et hinnata edusamme ja anda täiendavaid suuniseid.

VI. RÄNNE

36. Tuletades meelde oma varasemaid järeldusi, tegi Euroopa Ülemkogu kokkuvõtte nende rakendamisel tehtud edusammudest, muu hulgas pidades silmas komisjoni presidendi hiljutist kirja, ning innustab intensiivistama tööd eeskätt järgmiste teemadega: välismõõde, eelkõige laiaulatuslike partnerluste kaudu; vastuvõetud ELi õigusaktide rakendamine ja kehtivate õigusaktide kohaldamine; ebaseadusliku rände ennetamine ja tõkestamine, muu hulgas uutel viisidel kooskõlas ELi ja rahvusvahelise õigusega; jõupingutused tagasisaatmise hõlbustamiseks, suurendamiseks ja kiirendamiseks, kasutades kõiki asjakohaseid ELi poliitikameetmeid, õigusakte ja vahendeid; turvalise kolmanda riigi ja turvalise päritoluriigi mõisted; rändajate ärakasutamise, inimkaubanduse ja inimeste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastane võitlus; viisapoliitika naaberriikide poolne kooskõlastamine ning riiklike pädevustega kooskõlas olevad turvalised ja seaduslikud rändevõimalused. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde ELi kindlat otsustavust tugevdada julgeolekut oma välispiiridel ja tagada välispiiride üle tõhus kontroll kooskõlas ELi ja rahvusvahelise õigusega.
37. Eelkõige kutsub ülemkogu kaasseadusandjaid üles jätkama komisjoni hiljutiste seadusandlike ettepanekute läbivaatamist. Ülemkogu võtab teadmiseks käimasolevad arutelud tagasisaatmise, liidu tasandil turvaliste päritoluriikide loetelu kehtestamise ja turvalise kolmanda riigi mõiste kohaldamise teemal.

VII. MOLDOVA VABARIIK

38. Euroopa Ülemkogu jääb ootama esimest Moldova ja ELi tippkohtumist, mis toimub 4. juulil 2025, ning kordab, et Euroopa Liit toetab kindlalt Moldova Vabariigi suveräänsust, territoriaalset terviklikkust, vastupanuvõimet ja majanduslikku arengut. Euroopa Liit jätkab tihedat koostööd Moldova Vabariigiga, et suurendada riigi vastupanuvõimet ja stabiilsust, pidades silmas Venemaa jätkuvat destabiliseerivat tegevust, sealhulgas hübriidrännakuid, mille eesmärk on õõnestada riigi demokraatlikke institutsioone.
39. Euroopa Ülemkogu kordab, et Euroopa Liit toetab kindlalt Moldova Vabariiki tema liikumisel ühinemise suunas. Euroopa Ülemkogu tunnustab Moldova Vabariiki ühinemisega seotud reformide tempo eest, tervitab märkimisväärsed tehtud edusamme ning innustab Moldova Vabariiki ja komisjoni ühinemisprotsessiga seotud tööd intensiivistama. Euroopa Ülemkogu palub nõukogul astuda ühinemisprotsessis järgmised sammud kooskõlas saavutatust lähtumise põhimõttega, avades teemavaldkonnad pärast tingimuste täitmist. Ülemkogu võtab hoolikalt teadmiseks komisjoni hinnangu, et põhiküsimuste teemavaldkond on avamiseks valmis.

VIII. LÄÄNE-BALKAN

40. Euroopa Ülemkogu pidas arvamuste vahetuse olukorra üle Lääne-Balkanil ja tuletab meelde oma varasemaid järeldusi. Euroopa Liit jätkab tihedat koostööd Lääne-Balkani partneritega ja toetab jätkuvalt nende reformipüüdlusi liikumisel ELi liikmesuse suunas. Euroopa Ülemkogu on jätkuvalt pühendunud sellele, et edendada laienemisprotsessi ajal Euroopa Liidu ja piirkonna järkjärgulist lõimimist tagasipöörataval ja tulemuspõhisel viisil. Lääne-Balkani tulevik on Euroopa Liidus.

IX. SISEJULGEOLEK

41. Raske ja organiseeritud kuritegevus ning terrorism, radikaliseerumine ja vägivaldne äärmuslus, nii internetis kui ka väljaspool seda, kujutavad endast suurt ohtu Euroopa kodanikele ja liikmesriikide julgeolekule.
42. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et kuritegevuse sisseimbumine seaduslikesse äristruktuuridesse avaldab kahjulikku mõju riigi rahandusele ja ühtsele turule tervikuna.
43. Euroopa Ülemkogu kutsub ELi institutsioone ja liikmesriike üles mobiliseerima kõik asjakohased poliitikavaldkonnad nii riiklikul kui ka ELi tasandil ning kasutama täielikult kõiki olemasolevaid vahendeid nende nähtuste vastu võitlemiseks.
44. Lähtudes komisjoni esitatud teatisest Euroopa sisejulgeoleku strateegia väljatöötamise kohta ja nõukogu antud suunistest, kutsub Euroopa Ülemkogu ELi institutsioone ja liikmesriike üles võtma vajaduse korral täiendavaid meetmeid, eelkõige tugevdades õiguskaitse- ja õiguslast koostööd, sealhulgas seoses tõhusa juurdepääsuga andmetele õiguskaitse eesmärgil, ning tagades teabevahetuse ja tehes koostööd kolmandate riikidega.

X. VALMISOLEK

45. Euroopa Ülemkogu võtab teadmiseks komisjoni ja kõrge esindaja ühisteatise ELi kriisivalmiduse strateegia kohta. Ülemkogu kinnitab taas selle küsimuse tähtsust ja kiireloomulisust ning innustab liikmesriike suurendama oma vastupanuvõimet, valmisolekut ning kriisiennetuse ja kriisidele reageerimise suutlikkust sidusal viisil, kõiki ohte ja kogu ühiskonda hõlmava lähenemisviisi kohaselt, võttes arvesse muutuvat riski- ja ohupilti. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu ja komisjoni üles jätkama tööd ELi poliitikameetmete panusega vastupanuvõimesse ja valmisolekusse asjakohastes valdkondades, muu hulgas elutähtsa taristu vastupidavus, austades liikmesriikide kohustusi ja pädevusi. Ülemkogu tuletab meelde eri liiki kriiside eripära ja liikmesriikide põhivastutust asjaomaste kriiside ohjamisel. Sellega seoses kutsub Euroopa Ülemkogu nõukogu üles andma komisjonile suuniseid, et kaaluda liikmesriikidele antava Euroopa Liidu toetuse tõhustamist elanikkonnakaitse valdkonnas ning muudes asjakohastes poliitikavaldkondades, kus ELi toetus annab selget lisaväärtust. Ülemkogu kutsub nõukogu, komisjoni ja kõrget esindajat üles andma edusammudest korrapäraselt aru.

XI. HÜBRIIDTEGEVUS

46. Euroopa Ülemkogu mõistab teravalt hukka igasuguse hübriidtegevuse, mis on suunatud Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning selle partnerite vastu. Eelkõige mõistab ülemkogu hukka Venemaa jätkuva hübriidkampaania, sealhulgas sabotaaži, elutähtsa taristu kahjustamise, küberründed, infomanipulatsioonid ja sekkumised ning katsed õõnestada demokraatiat, sealhulgas valimisprotsessis. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu vastusena Venemaa destabiliseerivale tegevusele kehtestatud piiravate meetmete raamistiku kohaste täiendavate loetellu kandmist vastuvõtmist ja selle režiimi laiendatud kohaldamisala. Euroopa Liit ja liikmesriigid jätkavad oma vastupanuvõime tugevdamist ja kõikide olemasolevate vahendite, sealhulgas ELi hübriidmeetmete kogumi täiel määral kasutamist, et eelkõige Venemaalt lähtuvaid hübriidohte ennetada, ära hoida ja neile reageerida.

XII. MUUD KÜSIMUSED

Must meri

47. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas julgeoleku ja stabiilsuse tähtsust Mustal merel ning väljendab heameelt, et komisjon ja kõrge esindaja esitasid ühisteatise Euroopa Liidu strateegilise lähenemisviisi kohta Musta mere piirkonnale. Euroopa Ülemkogu, kooskõlas oma asjakohaste järeldestega, kutsub nõukogu, komisjoni ja kõrget esindajat üles tööd kiiresti jätkama.

Reeglitel põhinev rahvusvaheline kord

48. Tähistades ÜRO põhikirja allkirjastamise 80. aastapäeva, kinnitab Euroopa Ülemkogu taas Euroopa Liidu vankumatut pühendumust tõhusale mitmepoolsusele ja reeglitel põhinevale rahvusvahelisele korrale, mille keskmes on ÜRO, samuti tema toetust rahvusvahelist õigust kaitsvatele institutsioonidele, sealhulgas kaitstes tõhusalt rahvusvahelisi kohtuid ja nende ametnikke.

Ülemaailmne tegevuskava

49. Euroopa Ülemkogu tervitab 9.–13. juunini 2025 Nice'is toimunud ÜRO maailmamerekonverentsi tulemusi. Lähtudes komisjoni esitatud Euroopa maailmamerepaktist, kutsub ülemkogu nõukogu üles tööd jätkama.
50. Euroopa Ülemkogu jääb ootama 30. juunist 3. juulini 2025 Sevillas toimuvat neljandat rahvusvahelist arengu rahastamise konverentsi, millest saab oluline samm kestliku arengu uuendatud üleilmse rahastamisraamistiku kehtestamise suunas.

51. Euroopa Ülemkogu tervitab 25. juunil 2025 toimunud ülemaailmse vaktsineerimise ja immuniseerimise liidu kõrgetasemelise rahastajate tippkohtumise tulemusi ning kinnitab taas ELi pühendumust ülemaailmse terviseturbe edendamisele, et suurendada meie ühist valmisolekut, reageerimisvõimet ja vastupanuvõimet tulevaste terviseohtude suhtes. Euroopa Liit jätkab tööd tõhusama, koordineerituma ja vastupanuvõimelisema ülemaailmse tervishoiusüsteemi nimel.

Välissuhted

52. Euroopa Ülemkogu käsitles murettekitavat olukorda Liibüas ja selle võimalikke tagajärgi ka Euroopa julgeoleku seisukohast, samuti seoses rändevoogudega. Ülemkogu kinnitab taas, et Euroopa Liit toetab kindlalt Liibüat ja ÜRO Liibüa toetusmissiooni rahvusliku leppimise, institutsioonilise ühtsuse ning Liibüa isevastutusel ja konsensusel põhineva läbipaistva ja kaasava dialoogi edendamisel. Euroopa Ülemkogu tuletab meelde, et Türgi ja Liibüa vaheline Vahemere merealade jurisdiktsioonide piiritlemist käsitlev vastastikuse mõistmise memorandum rikub kolmandate riikide suveräänseid õigusi, ei ole kooskõlas mereõigusega ega saa tekitada kolmandatele riikidele õiguslikke tagajärgi.
53. Euroopa Ülemkogu pidas arvamuste vahetuse Saheli teemal. Halvenev julgeolekuolukord valmistab jätkuvalt muret. Euroopa Ülemkogu toonitab, et stabiilsus Sahelis ja piirkonnas laiemalt, kaasa arvatud piirnevates rannikuriikides, on ülimalt oluline nii Saheli elanike julgeoleku ja heaolu kui ka Euroopa Liidu jaoks. Euroopa Ülemkogu tervitab käimasolevat tööd, sealhulgas ELi eriesindaja tööd, mis puudutab uuendatud käsitlust seoses ELi panusega selles valdkonnas.